

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **B. H.**, zastoupeného Mgr. Alexandrem Vaškevičem, advokátem se sídlem Františkánská 7, Plzeň, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, PP 21/OAM, Praha 7, ve věci kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 30. 8. 2005, č. j. 60 Az 41/2005 - 30,

t a k t o :

I. Kasační stížnost se zamítá.

II. Žalovanému se nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností napadl žalobce (dále označován jako „stěžovatel“) nadepsaný rozsudek krajského soudu, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 3. 2005, č. j. OAM-194/LE-B02-B03-2005. Tímto rozhodnutím byla jeho žádost o azyl zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. k) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Stěžovatel ve své kasační stížnosti důvod k podání kasační stížnosti spatřuje v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) zák. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“); má za to, že krajský soud stejně jako žalovaný nesprávným způsobem posoudili právní otázku, zda je možno na případ stěžovatele vztáhnout ustanovení § 16 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. Stěžovatel se v zemi původu dostal do finančních potíží a nebyl schopen zajistit si legálním způsobem prostředky pro svou obživu. Pokud žádal o zajištění zaměstnání či sociálních dávek, byl státními orgány země

původu odmítnut. Když stěžovatel chtěl provozovat živnost na zpracování dřeva, byly mu ze strany policie kladeny nezákonné překážky. Z tohoto důvodu byl stěžovatel nucen vycestovat ze země a požádat o azyl. Stěžovatel je přesvědčen, že je v jeho případě dán důvod k udělení azylu podle § 12 odst. 1 písm. b) zákona o azylu, neboť patří do sociální skupiny nezaměstnaných. Dále odkázal na čl. 65 metodické Příručky procedur a kritérií pro přiznání postavení uprchlíka.

Další důvod pro podání kasační stížnosti stěžovatel spatřuje v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.; má za to, že žalovaný nedostatečným způsobem provedl dokazování, přičemž na základě takto zjištěného skutkového stavu nebylo možné spravedlivě rozhodnout. Žalovaný nerespektoval situaci stěžovatele, který měl jako účastník azylového řízení jen velmi omezené možnosti pro zajištění důkazů o perzekuci v zemi původu.

Stěžovatel dále uvedl, že důvod podání kasační stížnosti spatřuje i v ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., když má za to, že soud nesprávným způsobem posoudil právní otázku, zda správní řízení, předcházející vydání rozhodnutí žalovaného, netrpělo procesní vadou. Stěžovatel se domnívá, že porušení správního řádu se žalovaný dopustil minimálně tím, že nedostatečným způsobem provedl dokazování ve věci a svoje rozhodnutí nedostatečně odůvodnil.

Stěžovatel rovněž nesouhlasí se způsobem, jakým se krajský soud vypořádal s tvrzením žalovaného o neexistenci překážek vycestování. Stěžovatel svůj návrat do země původu nepovažuje, vzhledem k chybějící ochraně ze strany policie, za bezpečný. Stěžovatel v této souvislosti odkázal na Zprávu MZV USA o dodržování lidských práv za rok 2003 ze dne 14. 3. 2004. Stěžovatel se domnívá, že splňuje podmínky po přiznání překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu, kterými se žalovaný ani krajský soud v odůvodnění svých rozhodnutí nezabývali.

Z těchto důvodů stěžovatel navrhl napadený rozsudek zrušit a věc vrátit k dalšímu řízení. Současně v rámci kasační stížnosti požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný ve svém vyjádření popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí ve věci azylu ve všech částech výroku, tak i rozsudek krajského soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. Dále uvádí, že námitky právního zástupce stěžovatele považuje za irelevantní. Žalovaný se ve svém vyjádření ztotožňuje s odůvodněním kasační stížností napadeného rozsudku. Z těchto důvodů navrhuje kasační stížnost jako nedůvodnou zamítnout.

Ze správního spisu žalovaného Nejvyšší správní soud zjistil následující skutečnosti rozhodné pro posouzení důvodnosti kasační stížnosti: Žádost o udělení azylu podal stěžovatel dne 4. 3. 2005 a pohovor k této žádosti s ním byl proveden téhož dne. Stěžovatel v žádosti o udělení azylu konstatoval, že se chce oženit a mít v ČR rodinu. V ručně psaném prohlášení pak tyto důvody potvrdil. Ve výše popsáném pohovoru pak uvedl, že na území ČR vstoupil 22. 2. 2000 a když odjížděl z Ukrajiny, neměl v úmyslu požádat o azyl. O azyl požádal až nyní, když se seznámil se svou přítelkyní, neboť potřebuje nějaké doklady. Ze správního spisu Nejvyšší správní soud dále zjistil, že stěžovateli bylo dne 25. 2. 2005 uloženo správní vyhoštění do 25. 2. 2008.

Žalovaný svým výše uvedeným rozhodnutím žádost o azyl zamítnul jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. V odůvodnění uvedl, že během správního řízení bylo nepochybně prokázáno, že stěžovatel podal žádost o udělení azylu s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, ačkoliv mohl požádat o udělení azylu dříve, tj. během svého pětiletého pobytu v ČR, ale učinil tak až poté, kdy mu bylo uloženo správní vyhoštění na 3 roky.

Toto rozhodnutí stěžovatel napadl žalobou, kterou krajský soud zamítl. V odůvodnění svého rozsudku se ztotožnil se skutkovými i právními závěry žalovaného vyslovenými v žalobou napadeném správním rozhodnutí. Konstatoval, že stěžovatel v žalobních bodech žalovanému nevytýkal nedostatečné zjištění skutkového stavu věci, nýbrž pouze porušení ve výroku označených ustanovení zákona o azylu. Krajský soud uvedl, že stěžovatel pobýval na území ČR nepřetržitě po dobu pěti let a po celou dobu pobytu se mohl na tomto území svobodně pohybovat. Měl možnost vejít do kontaktu se zástupci státních orgánů ČR a v podání žádosti o udělení azylu mu nebránily žádné objektivní skutečnosti. Této možnosti nevyužil a o azyl požádal až v době, kdy se nacházel v Z. B. a obdržel rozhodnutí o udělení správního vyhoštění.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a podle jejího obsahu jsou v ní namítány důvody odpovídající ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s., byť jejich skutečná klasifikace neodpovídá tomu, za jaké je označuje stěžovatel. Stížním důvodem podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. v podobě tzv. „jiné vady řízení“ je námitka nerozpoznání nepřezkoumatelnosti správního rozhodnutí žalovaného krajským soudem. Stížním důvodem podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. je pak námitka nedostatečně provedeného dokazování. Konečně stížním důvodem podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. je námitka nesprávného právního posouzení podmínek pro aplikaci § 16 odst. 1 písm. k) a § 91 zákona o azylu. Rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) – ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Stížní námitka podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. je nepřípustná podle § 104 odst. 4 s. ř. s. O tom, jaké dokazování ve správním řízení probíhalo, stěžovatel v řízení před krajským soudem nepochybně věděl, neboť v průběhu správního řízení byl prováděn důkazů (zejména pohovorem s ním samotným) přítomen a byl rovněž seznámen s podklady pro rozhodnutí. Mohl tedy namítat tuto vadu již v žalobě. V ní však namítal pouze nesprávné posouzení důvodů pro udělení azylu podle § 12 a § 14 zákona o azylu. Nenamítl-li

nedostatečně provedené dokazování již v žalobě, je jeho kasační stížnost v této části nepřijatelná.

Totéž platí o stížní námitce podle § 103 odst. 1 písm. a) v té její části, v níž je namítána nesprávná aplikace § 91 zákona o azylu. Důvody pro neshledání překážky vycestování jsou dostatečně určitým způsobem uvedeny v odůvodnění správního rozhodnutí žalovaného, které bylo stěžovateli doručeno. Mohl proto proti tomu brojít již v žalobě. Neučinil-li tak, je dán důvod nepřijatelnosti kasační stížnosti v této její části podle § 104 odst. 4 s. ř. s.

Přijatelná - k tomu blíže právní názor Nejvyššího správního soudu vyslovený v rozsudku ze dne 9. 6. 2004, č. j. 5 A 157/2002 - 35, zveřejněném pod č. 359/2004 Sb. NSS, podle něhož *nepřezkoumatelnost správního rozhodnutí je pojmově spjata se soudním přezkumem takového rozhodnutí. K tomu, aby (krajský - pozn. Nejvyššího správního soudu) soud takový závěr učinil, není zapotřebí, aby žalobce nepřezkoumatelnost namítal; dojde-li soud k závěru, že napadené správní rozhodnutí je nepřezkoumatelné, zruší je, aniž se žalobcovými námitkami musí věcně zabývat* [§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], - , avšak nedůvodná, je námitka, že krajský soud nerozpoznal nepřezkoumatelnost správního rozhodnutí žalovaného pro nedostatek důvodů. Při hodnocení důvodnosti této námitky se zdejší soud, v souladu se svou konstantní judikaturou (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44; srov. např. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52; oboje dostupné na www.nssoud.cz), zaměřil na otázku, zda se krajský soud zabýval všemi stěžovatelskými žalobními námitkami a zda je z odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu zřejmé, proč soud nepovažoval za důvodnou právní argumentaci žalobce a proč jeho žalobní námitky považuje za liché, mylné nebo vyvrácené. Těmto požadavkům rozhodnutí krajského soudu nepochybně zcela vyhovuje, neboť v něm podrobně zdůvodňuje, proč má za správnou aplikaci ustanovení § 16 odst. 1 písm. k) zákona o azylu a proč nebylo v případě stěžovatele důvodu aplikovat ustanovení § 12 resp. § 14 zákona o azylu.

Stěžovatel dále ve své kasační stížnosti namítá nesprávné posouzení právní otázky, zda na jeho případ lze aplikovat ustanovení § 16 odst. 1 písm. k) zákona o azylu.

Vedle pozitivního vymezení předpokladů pro udělení azylu v § 12 zákona o azylu, stanoví tento zákon také vylučující důvody, při jejichž naplnění žadateli azyl udělit nelze; tyto důvody jsou taxativně stanoveny v § 15 a § 16 tohoto zákona. Naplnění podmínek vymezených v ustanovení § 16 odst. 1 tohoto zákona, tj. podmínky pro zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné, vylučuje posouzení žádosti podle § 12 téhož zákona. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 - 130, publikován pod č. 244/2004 Sb. NSS; srov. dále rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2004, č. j. 7 Azs 124/2004 - 45, publikováno pod č. 349/2004 Sb. NSS). Nejvyšší správní soud se proto v souladu s touto konstantní judikaturou při hodnocení předmětné stížní námitky zaměřil na otázku, zda v tomto případě byly splněny podmínky pro aplikaci ust. § 16 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. Pokud by byly dány, nebylo by již důvodu se zabývat otázkou, zda stěžovatelské problémy v zemi původu lze podřadit pod ust. § 12 zákona o azylu, jak namítá ve své kasační stížnosti.

Dle tohoto ustanovení se žádost o udělení azylu zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel podal žádost o udělení azylu s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání k trestnímu stíhání do ciziny, ačkoliv mohl požádat o udělení azylu dříve. Jak vyplývá ze správního spisu, stěžovatel vstoupil na území ČR 22. 2. 2000 a od té doby

zde nelegálně pobýval. V průběhu azylového řízení bylo prokázáno, že ačkoliv měl možnost se na území ČR svobodně pohybovat a nic mu nebránilo vejít do kontaktu se zástupci státních orgánů, o udělení azylu požádal až poté, kdy mu bylo uděleno správní vyhoštění. Za situace, kdy v České republice pobýval nelegálně několik let, se lze důvodně domnívat, že pokud by nedošlo k odhalení jeho zdejšího pobytu, nepožádal by o azyl vůbec, bez ohledu na dobu, jakou by zde pobýval. Ze správního spisu, a to především z vlastních podání a vyjádření stěžovatele, bylo tedy dostatečně spolehlivě zjištěno, že jeho žádost o azyl byla motivována snahou vyhnout se správnímu vyhoštění; žalovaný tudíž nepochybil, když žádost o azyl zamítl jako zjevně nedůvodnou dle § 16 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. Jak již Nejvyšší správní soud judikoval, o azyl je nutno žádat bezprostředně poté, co má k tomu žadatel příležitost (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004 - 81; www.nssoud.cz). Z výše uvedených důvodů ani tato námitka stěžovatele nebyla důvodná.

Nejvyšší správní soud tedy přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu důvodů uplatněných v kasační stížnosti a dospěl k závěru, že tato není důvodná.

Nejvyšší správní soud tedy nezjistil naplnění žádného z důvodů kasační stížnosti uplatňovaných stěžovatelem. Kasační stížnost proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný správní orgán měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Žalovanému se proto nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 4 in fine ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** přípustné opravné prostředky.

V Brně dne 23. srpna 2006

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu